

Журавльова Л.В., Цівенко О.І., Лахно О.В., Лопіна Н.А.

Харківський національний медичний університет, Харків

**НОВАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ПРИ
ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ
№3 ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

У статті відображено досвід впровадження інноваційних методів викладання внутрішніх хвороб у педагогічний процес на кафедрі внутрішньої медицини №3 Харківського національного медичного університету. Новітні технології навчання дають можливість студентам та лікарям-інтернам постійно підвищувати професійні знання, удосконалювати вміння та навички, оволодівати сучасними технологіями, що є основою для формування сучасного лікаря-спеціаліста. При навчанні студентів та лікарів-інтернів на кафедрі внутрішньої медицини №3 використовують принципи, які дають можливість підготувати висококваліфікованих фахівців.

Ключові слова: внутрішні хвороби, інноваційні технології, навчальний процес, доказова медицина, дистанційне навчання.

Zhuravlyova L.V., Tsivenko O.I., Lakhno O.V., Lopina N.A.

Kharkiv National Medical University, Kharkiv

**INNOVATION IN TEACHING OF INTERNAL MEDICINE IN
PREPARATION OF DOCTORS AT THE DEPARTMENT OF INTERNAL
MEDICINE №3 IN KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY**

The article reflects the experience of introduction of innovative teaching methods of internal medicine in the teaching process at the Department of Internal Medicine №3 of the Kharkiv National Medical University. Latest training technology give students and medical interns an opportunity to improve the professional knowledge continuously, to improve the skills, to master modern technology, which is the basis for the formation of the modern medical specialist.

In teaching students and medical interns at the Department of Internal Medicine №3 used the principles that provide an opportunity to prepare highly qualified specialists.

Key words: *internal medicine, innovative technologies, teaching process, evidence-based medicine, distance education.*

Журавлева Л.В., Цивенко О.И., Лахно О.В., Лопина Н.А.

Харьковский национальный медицинский университет, Харьков
НОВАЦИИ В ПРЕПОДАВАНИИ ВНУТРЕННИХ БОЛЕЗНЕЙ ПРИ
ПОДГОТОВКЕ ВРАЧЕЙ НА КАФЕДРЕ ВНУТРЕННЕЙ МЕДИЦИНЫ
№3 ХАРЬКОВСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО МЕДИЦИНСКОГО
УНИВЕРСИТЕТА

В статье отображен опыт внедрения инновационных методов преподавания внутренних болезней в педагогический процесс на кафедре внутренней медицины №3 Харьковского национального медицинского университета. Новейшие технологии обучения дают возможность студентам и врачам-интернам постоянно повышать профессиональные знания, усовершенствовать умения и навыки, овладевать современными технологиями, которые являются основой для формирования современного врача-специалиста. При обучении студентов и врачей-интернов на кафедре внутренней медицины №3 используются принципы, которые дают возможность подготовить высококвалифицированных специалистов.

Ключевые слова: *внутренние болезни, инновационные технологии, учебный процесс, доказательная медицина, дистанционное обучение.*

Постановка проблеми. Людський організм є складним соціально-біологічним об'єктом, хвороби мають багатокomпонентний патогенез, а методів лікування на сьогодні існує велика кількість. Тому професія лікаря висуває чимало вимог до людини, яка її обрала. Сучасний лікар повинен постійно оновлювати знання, вдосконалювати набуті навички, розвивати

здібності до осмислення великого об'єму інформації, вміти швидко і правильно робити висновки, знаходити найбільш обґрунтовану тактику вирішення задач [1, с. 10]. Законом України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 (№37–38, ст. 2004) та Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти встановлено нові вимоги до організації та управління навчальним процесом [7]. Метою Державної програми з підготовки спеціалістів є підвищення якості, доступність та конкурентоспроможність національної освіти та науки на світовому ринку праці та освітнянських послуг, а також створення умов для безперервного навчання громадян протягом усього життя [3, с. 33].

Основою розвитку особистості, нації та країни в цілому є освіта, тому сьогодні виникла необхідність змінювати її зміст та характер. Поява нових інформаційно-комунікаційних технологій сприяла впровадженню нових форм навчання, освітніх програм, підходів до інформаційного забезпечення освітнього процесу, які докорінно вирішують існуючі педагогічні, дидактичні та методологічні освітні проблеми. Широке застосування комп'ютерів сприяло кардинальній перебудові усієї системи управління освітнім процесом [2, с. 36]. Комп'ютерні технології дають можливість використовувати навчальний матеріал в різноманітних формах: тестові завдання, підручники, навчальні посібники, схеми, малюнки, таблиці та ін. Планування процесу навчання з використанням комп'ютерної техніки повинно здійснюватися в напрямку максимальної індивідуалізації [4, с. 18].

Сьогодні в країні проводиться підготовка кадрів на сучасному рівні, яка направлена на підготовку кваліфікованих практикуючих лікарів, спроможних якісно проаналізувати результати клінічних досліджень на основі доказової медицини [5, с. 46]. Стара парадигма «Освіта на все життя», повинна бути замінена на нову: «Освіта через все життя».

Таким чином, постійне підвищення професійних знань, удосконалення вмінь та навичок, оволодіння сучасними технологіями є основою для формування сучасного лікаря-спеціаліста, тому при навчанні студентів та

лікарів-інтернів на кафедрі внутрішньої медицини №3 ХНМУ використовують принципи, які дають можливість підготувати висококваліфікованих фахівців.

Мета. Обґрунтування використання інноваційних технологій для покращення якості навчального процесу на кафедрі внутрішньої медицини №3 Харківського національного медичного університету (ХНМУ).

Основна частина. Для оптимізації традиційних засобів та форм навчання при вивченні внутрішніх хвороб на кафедрі внутрішньої медицини №3 в освітній процес упроваджено нові інформаційно-освітні веб-технології, які дають можливість вдосконалення методів поточного контролю роботи студентів, лікарів-інтернів, комп'ютерного тестування та підвищують ефективність викладання та навчання. У січні 2014 року створено сайт кафедри внутрішньої медицини №3 (www.vnmed3.kharkiv.ua), на якому розміщено весь необхідний навчально-методичний та науковий матеріал, що дає можливість студентам та лікарям-інтернам якісно здійснювати підготовку та самопідготовку, долучатися до наукової та лікувальної діяльності. За допомогою матеріалу, який розміщений на сайті кафедри, студенти та лікарі-інтерни мають можливість спланувати свою роботу таким чином, щоб закріпити набуті теоретичні знання та практичні навички, оцінити результати сучасних додаткових методів обстеження, згідно з протоколами діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів. На сайті кафедри розміщено клінічні протоколи надання медичної допомоги та рекомендації, лекції, основна та допоміжна література, методичні посібники для практичних занять та самостійної роботи, база клінічних випадків із можливістю коментаріїв та обговорень, відео лекції, презентації тощо.

На кафедрі внутрішньої медицини №3 за останні роки студенти та лікарі-інтерни одержали можливість використовувати нові методи й способи пошуку та опрацювання даних, використовувати комп'ютерні навчальні та контролюючі програми, підвищувати свою кваліфікацію через дистанційне навчання, використовувати для самоосвіти та свого професійного росту

інформаційні ресурси комп'ютерних мереж. Використання комп'ютерної техніки в навчальному процесі є важливим компонентом підготовки фахівців до їхньої подальшої трудової діяльності. Комп'ютер використовується для закріплення знань, одержаних на практичних, семінарських заняттях та лекціях, для набуття й закріплення умінь та відпрацювання навичок. Це дає можливість об'єктивно оцінити хід процесу навчання, оскільки зворотний зв'язок здійснюється не тільки при контролі, а й у процесі засвоєння знань.

Крім того, на кафедрі широко використовуються інноваційні засоби навчання, зокрема, мультимедіа-технології, які є максимально інформативними, мобільними та компактними, дає можливість для підготовки до ліцензійних іспитів «КРОК-2» та «КРОК-3». Використання інноваційних технологій має велике значення, тому що майбутні лікарі мають можливість знайти сайти європейських та американських медичних товариств, сайти МОЗ, мати доступ до Кокранівської бази та користуватися цими даними. Першим кроком кафедри внутрішньої медицини №3 на шляху запровадження дистанційного навчання було створення в 2010 році навчально-наочного посібника з ендокринології, який сьогодні розміщений в Інтернеті [6]. Створюються лекції та семінари в програмі Power Point з наступною конвертацією за допомогою конвектора Free Codek Pack, які розміщені на сайті університету. Надалі планується розширити презентації за рахунок відео, а також перепрацювати більшу частину методичного забезпечення занять для можливого його використання у дистанційному навчанні студентів та лікарів-інтернів, особливо це стосується самостійної роботи.

Студенти та лікарі-інтерни активно залучаються до наукової роботи, що також сприяє розвитку їх наукового потенціалу. Вони беруть участь у виконанні ініціативної наукової роботи кафедри на тему «Особливості формування кардіоваскулярних порушень у хворих на цукровий діабет 2 типу в умовах поєднаної патології та шляхи їх корекції». Студенти та лікарі-інтерни приймають участь у наукових та науково-практичних конференціях

кафедри, університету та інших ВУЗів; республіканських, міжнародних конференціях, де виступають із доповідями, друкують наукові роботи та тези.

Висновок. Таким чином, використання інноваційних технологій в педагогічному процесі на кафедрі внутрішньої медицини №3, володіння навичками роботи в мережі Інтернет, користування сайтом кафедри, використання дистанційного навчання дає можливість всебічної підготовки спеціалістів для подальшої клінічної та наукової роботи в сучасних умовах.

Список літератури

1. Азимов Э. Г. Массовые открытые онлайн-курсы в системе современного образования / Э. Г. Азимов // Дистанц. и виртуал. обучение. – 2014. – № 12. – С. 4–12.
2. Абдалова О. И. Использование технологий электронного обучения в учебном процессе / О. И. Абдалова, О. Ю. Исакова // Дистанц. и виртуал. обучение. – 2014. – № 12. – С. 50–55 : рис.; табл.
3. Доронина Н. Н. Организация учебного процесса в вузе с использованием активных методов обучения : методы обучения студ. в вузе / Н. Н. Доронина // Социология образования. – 2011. – № 3. – С. 31–38.
4. Єщенко А.В. Використання дистанційного навчання в системі післядипломної освіти: сучасне і майбутнє / А.В. Єщенко // проблеми безперервної медичної освіти та науки. – 2013. - №2(10). – С.5-10.
5. Котельников Г.П. Система внедрения и реализация принципов доказательной медицины – необходимый и обязательный компонент повышения качества образования в условиях модернизации здравоохранения /Г.П. Котельников, А.С. Шпигель // Медицинское образование и профессиональное развитие.- 2012.- №1 (7).- С.43-50.
6. Основи діагностики, лікування та профілактики ендокринних захворювань. Навчально-наочний посібник з грифом МОЗ України: лекції за змістовим модулем 1 /Л.В. Журавльова, М.І. Яблучанський та співав.// <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/1645>
7. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556- VII // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 63. – Ст. 1728.